

Interkulturelle Selbsthilfe stärken - Fest der Begegnung Kültürlerarası Kendi Kendine Yardımı Güçlendirme - Buluşma Festivali

Begegnungstätte DITIB Merkez Moschee - 10. September 2014
Toplantı Merkezi DITIB Merkez Camii - 10 Eylül 2014

Inhaltsverzeichnis

İçindekiler

„Selbsthilfe braucht Unterstützung“	
Begrüßungswort, İsmail Komşucuk, Vorsitzender DITIB Begegnungsstätte	2
“Kendi Kendine Yardımın Desteğe İhtiyacı Var”	
Açılış konuşması, İsmail Komşucuk, DİTİB Diyalog Merkezi Başkanı	2
„Der Schlüssel liegt in der direkten Begegnung“	
Begrüßungswort, Hermann Zaum, Landesgeschäftsführer des Paritätischen NRW	3
“Anahtar doğrudan buluşmalarda yatıyor”	
Açılış konuşması, Hermann Zaum, der Paritätische NRW Eyalet Müdürü	3
„Wir alle wissen: Reden hilft“	
Grußwort, Erkan Kocalar, Bürgermeister der Stadt Duisburg	6
“Hepimiz şunu biliyoruz: Konuşmak iyi gelir”	
Açılış konuşması, Erkan Kocalar, Duisburg Belediye Başkanı	6
„Zum Betroffenen kann jeder werden – unabhängig von Alter, Geschlecht oder Herkunft“	
Grußwort, Gabriele Schippers, AOK Rheinland/Hamburg, Martina Pötter, AOK NordWest	8
“Yaşı, cinsiyeti veya kökeni ne olursa olsun; herkes hastalıktan muzdarip olabilir”	
Açılış konuşması, Gabriele Schippers, AOK Rheinland/Hamburg, Martina Pötter, AOK NordWest	8
„Große und kleine Schritte gemeinsam gehen“	
Grußwort Wolfram Schlums, Sprecher der Gesundheitsselfhilfe NRW	10
“Büyük ve küçük adımları birlikte atalım”	
Açılış konuşması, Wolfram Schlums, Gesundheitsselfhilfe NRW Sözcüsü	10
„Kulturelle Verständigung fällt nicht vom Himmel“	
Begegnung – Impulse – Perspektiven im Projektverlauf	12
“Kültürel diyalog gökten inmez”	
Buluşma - Yeni Fikirler - Proje Süresince Perspektifler	12
„Muttersprache ist Sprache der Selbsthilfe“	
Migrantinnen und Migranten erleben muttersprachliche Selbsthilfe – Erfahrungsberichte	18
“Ana dil, kendi kendine yardımın dilidir”	
Göçmenler Ana Dillerinde Kendi Kendine Yardımı Keşfediyor - Deneyimler	18
Die Gesundheitsselfhilfe NRW – Eine inklusive Gesellschaft	
Eine kabarettistische Darbietung	23
Gesundheitsselfhilfe NRW – Kapsayıcı Bir Topluluk	
Bir Kabare Gösterisi	23
Gleiche Chancen – unterschiedliche Voraussetzungen	
Gemeinsame Fortbildung: Interkulturelle Öffnung in der Gesundheitsselfhilfe NRW	24
Eşit Fırsatlar - Farklı Koşullar	
Ortak eğitim programı: Gesundheitsselfhilfe NRW'de kültürlerarası açılım	24
„Interkulturelle Öffnung zur Herzsache, Kopfsache, Chefsache machen!“	
Resümee und Blick in die Zukunft	26
“Kültürlerarası Açılım; Yürek, Zeka ve Bilgi İşidir!”	
Özet ve Geleceğe Bir Bakış	26
Impressionen	28
İzlenimler	28

„Selbsthilfe braucht Unterstützung“

Begrüßungswort, İsmail Komşucuk, Vorsitzender DITIB Begegnungsstätte

“Kendi Kendine Yardımın Desteğe İhtiyacı Var”

Açılış konuşması, İsmail Komşucuk, DİTİB Diyalog Merkezi Başkanı

„In unserem Umfeld sehen wir viele Menschen, die in den verschiedensten Bereichen auf eine Unterstützung angewiesen sind aber nicht wissen, wo sie hingehen können“, brachte İsmail Komşucuk, Vorsitzender der DITIB Begegnungsstätte die Problematik im ersten Satz seiner Begrüßung auf den Punkt. Gleichmaßen gebe es Menschen, die aufgrund ihrer Erfahrungen viel Wissen haben, aber keine Möglichkeiten sehen, sich mit diesem wertvollen Potential einzusetzen.

İsmail Komşucuk

“Çevremizde farklı alanlarda desteğe muhtaç olan, ama nereye gideceğini bilmeyen çok sayıda insan görüyoruz.” DİTİB Diyalog Merkezi Başkanı İsmail Komşucuk, konuşmasının bu ilk cümlesi ile sorunu ortaya koydu. Komşucuk aynı zamanda deneyimlerinden dolayı birçok bilgiye sahip olan, fakat bu değerli potansiyeli nasıl kullanacağını bilmeyen insanlar olduğunu söyledi.

Ansprachpartner für Menschen in Notlagen sein

„Als Moscheegemeinde bieten wir viele Dienstleistungen an und bemühen uns auch, Ansprechpartner für Menschen in Notlagen zu sein“, so Komsucuk. „Aus unserem Projekt „Engel ist Melek“ ist mittlerweile eine Selbsthilfegruppe von Müttern entstanden, die Kinder mit Behinderungen haben.“ Um jedoch dauerhaft eine gut funktionierende Selbsthilfe zu etablieren, brauchen die Angehörigen sowie die betroffenen Kinder eine bedarfsorientierte Unterstützung. „Ich erhoffe mir in diesem Kreise viele Anregungen, die uns und unseren Landsleuten bei der Etablierung und Qualifizierung von Selbsthilfegruppen behilflich sein können und bedanke mich bei all denen, die für das Zustandekommen dieses Projektes verantwortlich sind.“

Zorluk İçinde Olan İnsanlara Kulak Vermek

“Cami olarak birçok alanda hizmet sunuyoruz ve zorluk içinde olan insanlara kulak vermeye çalışıyoruz” diyen Komşucuk, “Bu arada ‘Engel ist Melek’ adlı projemizden engelli çocukları olan annelerin katıldığı bir kendi kendine yardım grubu oluştu.” diye devam etti. Fakat iyi işleyen bir yardımlaşmayı kalıcı olarak tesis edebilmek için aile bireylerinin ve ilgili çocukların ihtiyaçları temelinde destek görmeleri gerektiğinin altını çizen Komşucuk, “Sizlerden kendi kendine yardım gruplarının oluşturulması ve vasıflarının artırılmasına yönelik bize ve hemşehrilerimize yardımcı olacak öneriler almayı umuyor, bu projenin gerçekleşmesinden sorumlu olan herkese teşekkürlerimi sunuyorum.” dedi.

„Der Schlüssel liegt in der direkten Begegnung“

Begrüßungswort, Hermann Zaum, Landesgeschäftsführer des Paritätischen NRW

“Anahtar doğrudan buluşmalarda yatıyor”

Açılış konuşması, Hermann Zaum, der Paritätische NRW Eyalet Müdürü

„Wir haben im Verband noch einiges zu tun“, damit eröffnete Hermann Zaum, Landesgeschäftsführer des Paritätischen NRW die Abschlusstagung „Interkulturelle Selbsthilfe stärken – Fest der Begegnung“. Damit bezog er sich vorrangig auf das Thema der interkulturellen Öffnung, mit dem sich der Verband nun schon seit einigen Jahren beschäftigt.

Hermann Zaum

Wenn man jedoch das Thema der Abschlusstagung betrachte – die Gesundheitsselbsthilfe – dann gibt es Grund genug zu feiern: „Denn auch mit Blick auf die interkulturelle Öffnung gilt es, das halbvolle Glas in die Hand zu nehmen und nicht abzuwarten bis es irgendjemand ganz gefüllt hat“, so Zaum. Und halb voll sei das Glas gewiss mit den Ergebnissen des Modell-Projektes „Gesundheitsselbsthilfe und Migration“.

Institutionelle Förderung notwendig

Seinen Dank richtete der Landesgeschäftsführer an die Projektbeteiligten für ihr nachhaltiges Engagement über sechs Jahre hinweg, wie auch an die beiden AOK-Verbände Rheinland/Hamburg und NordWest, die mit ihrer Förderung das Projekt ermöglicht hatten.

Zaum betonte, dass über die bisherige Projektförderung hinaus eine institutionelle Förderung von Migranten-Selbstorganisationen notwendig sei. „Wir brauchen Einrichtungen und Dienste der MSO in der Regelversorgung: in der Jugendhilfe, der Familienberatung und auch der Pflege“, so der Landesgeschäftsführer.

Der Paritätische NRW Eyalet Müdürü Hermann Zaum „Kültürlerarası Kendi Kendine Yardımı Güçlendirme - Buluşma Festivali“ nin kapanış sempozyumunu şu sözlerle açtı: “Kurum olarak daha yapacak çok işimiz var.” Bu ifadeyle kastettiği, öncelikle kurumun birkaç yıldır ele aldığı kültürlerarası açılım konusuydu.

Kapanış sempozyumunun konusu olan “kendi kendine yardım” alanındaki gelişmeleri kutlamak içinse yeterince sebep bulunduğunu belirten Zaum, şöyle devam etti: “Zira kültürlerarası açılıma bakacak olursak, önümüzdeki yarı dolu bardağı -birinin bardağı tam doldurmasını beklemeden- elimize almalıyız.” Zaum, bu bardağın yarı dolu olmasının kuşkusuz “Gesundheitsselbsthilfe und Migration” adlı model projenin sonuçlarına bağlı olduğunun altını çizdi.

Kurumsal Teşvik Gerekli

Eyalet Müdürü Zaum, altı yıl boyunca gösterdikleri etkili angajmandan dolayı proje katılımcılarına ve teşvikleriyle bu projeyi mümkün kılan AOK Rheinland/Hamburg ve NordWest’e teşekkürlerini sundu.

Şimdiye kadar verilen proje teşviğinin yanı sıra göçmen örgütlerine kurumsal teşvik verilmesinin de gerekli olduğunu vurgulayan Zaum, şöyle dedi: “Düzenli sosyal hizmetlerde göçmen örgütlerinin kurumlarına ve onların hizmetlerine ihtiyacımız var; gençlik hizmetleri, aile danışmanlığı ve bakım alanında.”

Darüber hinaus müssten Menschen mit Migrationshintergrund ihren Platz in kommunalen Regelgremien im Rat und in den Fachausschüssen finden, um dort ihre Interessen mit Gewicht einbringen zu können. Parallelgremien seien langfristig keine Lösung.

Kultur der Migranten im Regelsystem verankern

Zum dritten sei die Gründung des Landesverbandes NRW des Zentralrates der Muslime Deutschlands eine wichtige Voraussetzung zur angestrebten Anerkennung islamischer Religionsgemeinschaften als Körperschaft öffentlichen Rechts.

Das seien drei aktuelle Beispiele für Initiativen, die die Interessen, die Kultur und die Religion von Menschen mit Migrationshintergrund in den Regelsystemen unseres Landes verankern. „Und daran führt kein Weg vorbei, wenn wir uns als Zuwanderungsland weiter entwickeln wollen. Und das müssen wir“, fasste Zaum zusammen.

Gemeinsam neue Räume öffnen

„Selbsthilfe, insbesondere Gesundheitsselbsthilfe ist eine großartige Idee“, führte der Landesgeschäftsführer fort. Der Schlüssel liege in der direkten Begegnung von Menschen, die von einer Krankheit betroffen sind.

Die Idee der Selbsthilfe sei jedoch ein typisch deutsches Phänomen, das sich nicht ohne weiteres auf die Lebenssituation von Migrantinnen und Migranten übertragen lässt. Das hätten die Projektbeteiligten schon zu Beginn des Projektes gewusst und versucht, Türen in Richtung türkischer Community zu öffnen.

„Doch Interkulturelle Öffnung funktioniert nur, wenn zwei Türen geöffnet werden und beide Seiten gemeinsam in einen neuen Raum treten“, so Zaum. In diesem gemeinsamen Raum gelte es, einander zu zuhören und zu verstehen, voneinander zu lernen und auch einander kritisch zu begleiten.

Hermann Zaum, Moderation / sunucu: Aslı Sevindim, Journalistin, Rundfunkmoderatorin und Schriftstellerin / gazeteci, radyo sunucusu ve yazar

Ayrıca göçmen kökenli insanların belediyenin düzenli organlarında ve ilgili komisyonlarda yer alıp buralarda kendi görüşlerini dile getirebilmeleri gerektiğini belirten Zaum, paralel organların uzun vadeli bir çözüm olmadığını söyledi.

Göçmenlerin Kültürü Sisteme Dahil Edilmeli

Üçüncü konu olarak Almanya Müslümanlar Merkez Konseyi'nin Kuzey Ren Vestfalya çatı örgütünün kurulmasına değinen Zaum, bu gelişmenin İslami cemaatlerin Almanya'da istenildiği gibi kamu kuruluşu olarak tanınması için önemli bir ön koşul teşkil ettiğini ifade etti.

Bu saydıklarının, göçmen kökenli insanların çıkarlarının, kültürlerinin ve dinlerinin sisteme dahil edilmesine yönelik girişimlere üç güncel örnek olduğunu söyleyen Zaum, görüşlerini şöyle özetledi: "Ve bir göç ülkesi olarak kendimizi daha da geliştirmek istiyorsak, bunun başka yolu yok. Ve bunu yapmak zorundayız."

Birlikte Yeni Alanlar Açmak

"Kendi kendine yardım harika bir fikir, özellikle de sağlık alanında!" diyen Eyalet Müdürü, anahtarın bir hastalığı olan insanların doğrudan buluşmalarında yattığını belirtti.

Kendi kendine yardım fikrinin tipik bir Alman olgu olduğunun altını çizen Zaum, bunun göçmenlerin yaşam koşullarına kolayca aktarılamayacağını söyledi. Proje katılımcılarının ise bu hususu en başından beri bilip Türk toplumuna kapıları açmaya çalıştıklarını dile getirdi.

„Fakat kültürlerarası açılım ancak iki kapı açılır ve iki taraf da yeni bir alana ayak basarsa mümkün olur“ diyen Zaum, bu ortak alanda önemli olanın birbirini dinlemek ve birbirini anlamak, birbirinden öğrenmek ve aynı zamanda eleştirel bir yaklaşım sergilemek olduğunu belirtti.

Abschließend betonte Zaum, dass die politische Ausrichtung der Selbsthilfebewegung wesentlich darauf ziele, den Perspektiven und der Expertise von Patientinnen und Patienten im Gesundheitswesen mehr Gewicht zu verleihen. „Die Perspektiven und auch die Expertise mögen verschieden sein von Menschen deutscher und türkischer Herkunft“, sagte Zaum. „Doch ganz gewiss sind sie gleichwertig“.

Zaum konuşmasının sonunda kendi kendine yardım hareketinin siyasi açıdan hastaların perspektif ve deneyimlerine sağlık sisteminde daha fazla ağırlık kazandırmayı amaçladığını vurguladı. “Alman ve Türk kökenli insanların sahip olduğu perspektif ve deneyimler farklı olabilir.” diyen Zaum, “Fakat bunlar şüphesiz eş değer.” diye ekledi.

von links / Soldan sağa: Dirk Meyer (Patientenbeauftragter NRW / Hasta Temsilcisi NRW), Hermann Zaum

„Wir alle wissen: Reden hilft“

Grußwort, Erkan Kocalar, Bürgermeister der Stadt Duisburg

“Hepimiz şunu biliyoruz: Konuşmak iyi gelir”

Açılış konuşması, Erkan Kocalar, Duisburg Belediye Başkanı

„Als Bürgermeister mit Migrationshintergrund liegt mir das Thema der heutigen Fachtagung naturgemäß ganz besonders am Herzen“, eröffnete Erkan Kocalar, Bürgermeister von Duisburg, sein Grußwort mit einer persönlichen Note.

Jüngst habe in der Innenstadt der 8. Duisburger Selbsthilfetag stattgefunden. Stellvertretend für etwa 200 Duisburger Selbsthilfegruppen hätten sich dort rund 30 davon mit ihrer Arbeit präsentiert – und das mit großem Erfolg.

Mittlerweile nehme die Selbsthilfe im Gesundheitswesen einen festen Platz ein. „Auf vielfältige und wirksame Weise ergänzt sie die professionellen Angebote unserer Gesundheitsversorgung“, so Kocalar.

Duisburg Belediye Başkanı Erkan Kocalar, konuşmasına şu sözlerle kişisel bir giriş yaptı: “Göçmen kökenli bir belediye başkanı olarak bugünkü konferansın konusunun kalbimde elbette ayrı bir yeri var.”

Kısa süre önce şehir merkezinde 8. Duisburg Kendi Kendine Yardım Günü’nün gerçekleştirildiğini belirten Kocalar, burada yaklaşık 30 kendi kendine yardım grubunun Duisburg’da bulunan yaklaşık 200 kendi kendine yardım grubunu temsilen çalışmalarını başarıyla tanıttığını söyledi.

Kendi kendine yardım gruplarının artık sağlık sisteminde kendine bir yer edindiğini belirten Kocalar, “Sağlık kurumlarımızın sunduğu profesyonel hizmetleri birçok yönden ve etkin bir şekilde tamamlamaktalar” dedi.

Erkan Kocalar

Migranten brauchen Mut zur Selbsthilfe

Offenbar dringe das Selbsthilfeangebot aber nur unzureichend durch und es brauche bei den Migrantinnen und Migranten auch einfach Mut sich darauf einzulassen. Gründe für die mangelnde Teilnahme an den Angeboten könnten sprachliche Barrieren sein und sicherlich gebe es auch kulturelle und ethnische Hemmnisse, die sich nicht so einfach überwinden lassen.

„In einer solchen Situation wäre es jedoch falsch, einfach darauf zu warten und zu hoffen, dass Menschen mit Migrationshintergrund irgendwann von alleine den Weg zur Selbsthilfe finden“, betonte Erkan Kocalar. „Denn wir alle wissen: Reden hilft.“ Daher sei es ihm eine große Freude, dass die Fachtagung die spezielle Problematik von Migrantinnen und Migranten in der Selbsthilfe intensiv bearbeitet und das Thema damit zugleich in den Mittelpunkt der öffentlichen Wahrnehmung rückt.

Engagement schafft Mehr an Lebensqualität

Sein Dank gelte dem „Paritätischen Nordrhein-Westfalen“, der Gesundheitsselbsthilfe NRW und zugleich der AOK, die diese Veranstaltung finanziell unterstützt hat. Genauso aber auch allen Referentinnen und Referenten sowie Teilnehmerinnen und Teilnehmern. „Denn, Ihre Arbeit, Ihr Engagement vor Ort schaffen das Mehr an Lebensqualität - für alle Bürgerinnen und Bürger, auch in Duisburg“, so Bürgermeister Erkan Kocalar.

Besucherinnen / Katılımcılar

Göçmenler Kendi Kendine Yardım İçin Cesaretlenmeli

Belediye Başkanı Kocalar, kendi kendine yardım hizmetlerinin göçmenlere yetersiz ölçüde ulaştığının aşikar olduğunu ve göçmenlerin de bu yönde daha cesur olmaları gerektiğini belirtti. Bu gruplara katılımın düşük olmasının nedeninin dilsel sorunlarda yatabileceğine dikkat çeken Kocalar, bununla birlikte kuşkusuz aşılması kolay olmayan kültürel ve etnik engellerin de var olduğunu söyledi.

Erkan Kocalar, “Fakat böyle bir durumda göçmen kökenli insanların birgün kendiliğinden yardımlaşma gruplarının yolunu bulmalarını beklemek yanlış olur.” diye vurguladı ve şöyle devam etti: “Çünkü hepimiz şunu biliyoruz: Konuşmak iyi gelir.” Konferansta göçmenlerin kendi kendine yardım alanındaki özel sorunlarının yoğun bir şekilde ele alınmasından memnuniyet duyduğunu ifade eden Kocalar, ayrıca konunun bu şekilde toplumsal algının merkezine yerleştiğini söyledi.

Angajman, Yaşam Kalitesinde Artış Sağlıyor

“Paritätische Nordrhein-Westfalen”e, Gesundheitsselbsthilfe NRW’ye ve bu etkinliğe mali desteği için AOK’ya teşekkür eden Kocalar, görev alan konu uzmanları ile katılımcılara da teşekkürlerini sundu. Belediye Başkanı Erkan Kocalar, “Zira onların çalışmaları ve angajmanları, yaşadıkları yerde yaşam kalitesinde bir artış sağlıyor; aynı Duisburg’da olduğu gibi.” dedi.

„Zum Betroffenen kann jeder werden – unabhängig von Alter, Geschlecht oder Herkunft“

Grußwort, Gabriele Schippers, AOK Rheinland/Hamburg, Martina Pötter, AOK NordWest

“Yaşı, cinsiyeti veya kökeni ne olursa olsun; herkes hastalıktan muzdarip olabilir”

Açılış konuşması, Gabriele Schippers, AOK Rheinland/Hamburg, Martina Pötter, AOK NordWest

„Nasilsiniz?“ – „Wie geht es Ihnen?“ – Diese Frage stellten die Vertreterinnen der beiden AOK-Verbände an den Beginn der interkulturellen Veranstaltung. Denn genau die stehe in der Regel auch am Anfang einer Begegnung zwischen zwei Menschen. Insbesondere dann, wenn einer von beiden erkrankt ist. Doch der Begriff „Selbsthilfe“ sei im türkischen Sprachgebrauch noch bis vor kurzem völlig unbekannt gewesen, erklärte Gabriele Schippers von der AOK Rheinland/Hamburg.

„Zu Beginn unserer Projekte war für Erkrankte und deren Angehörige mit türkischem Migrationshintergrund Selbsthilfe im wahrsten Sinne des Wortes ein Fremdwort und die positive Wirkungsweise von Selbsthilfe genauso wenig bekannt wie die Art und Weise, wie in Selbsthilfegruppen gearbeitet wird“, resümierte Schippers.

„Nasilsınız?“ – „Wie geht es Ihnen?“ İki AOK birliğinin temsilcileri, düzenlenen kültürlerarası etkinlikte katılımcılara bu soruyu yöneltti. Çünkü iki insan karşılaştığında genelde bu soru ile başlarlar. Özellikle de ikisinden biri hasta ise. AOK Rheinland/Hamburg temsilcisi Gabriele Schippers, buna karşın “kendi kendine yardım” kavramının Türk dilinde yakın zamana kadar hiç bilinmediğini söyledi.

Schippers şöyle dedi: “Projelerimizin başında Türk kökenli hastalar ve onların aileleri için ‘kendi kendine yardım’ terimi kelimenin tam anlamıyla yabancı bir terimdi ve kendi kendine yardım prensibi, onun şekilleri ve kendi kendine yardım gruplarında nasıl çalışıldığı bilinmemekteydi.”

von links / Soldan sağa: Gabriele Schippers, Martina Pötter

Migranten zunehmend in deutschen Selbsthilfegruppen

Im Laufe der letzten sechs Jahre habe sich das erfreulicherweise verändert, so Gabriele Schippers. Und für das Fremdwort Selbsthilfe wurde Dank der konstruktiven Zusammenarbeit aller Akteure und Kooperationspartner eine treffende und aussagekräftige Übersetzung gefunden: „Kendi kendine yardım“. Und in den deutschsprachigen Selbsthilfegruppen fänden sich zunehmend Betroffene und Angehörige mit Migrationsgeschichte.

„Mir sind die Projekte sehr ans Herz gewachsen“, sagte Martina Pötter von der AOK NORDWEST. „Die sechs Jahre haben gezeigt, dass durch diese Form der Information, der Aufklärung und des interkulturellen Dialogs der Zugang in NRW zu Selbsthilfeangeboten für und von Migrantinnen und Migranten geöffnet wurde“, so Pötter.

„Es ist uns eine große Freude, diese gesundheitsbezogenen Projekte zu unterstützen. Denn hier werden neue Wege mit innovativen Methoden ausprobiert“, erklärte die Vertreterin der AOK. „Gemeinsam werden wir die Selbsthilfe in unserem Land zukunftsfähig machen.“

Almanca Konuşulan Kendi Kendine Yardım Gruplarında Göçmenlerin Sayısı Artıyor

Gabriele Schippers, bunun son altı yıl içinde değişiminin kendisini sevindirdiğini belirtti. Ayrıca tüm aktörlerin ve kooperasyon ortaklarının yapıcı iş birliği sayesinde yabancı kelime “Selbsthilfe” için de doğru ve anlamlı bir Türkçe çeviri bulunmuş: Kendi kendine yardım. Schippers, Almanca konuşulan kendi kendine yardım gruplarına giderek daha fazla sayıda göçmen kökenli hasta ve onların aile bireylerinin katıldığını söyledi.

AOK NORDWEST temsilcisi Martina Pötter, “Projeler gerçekten kalbimi fethetti.” dedi. Pötter sözlerine şöyle devam etti: “Son altı yıl bize gösterdi ki, bu tarzda bir bilgilenme, danışma ve kültürlerarası diyalog sayesinde Kuzey Ren Vestfalya’da göçmenlerin kendi kendine yardım gruplarına katılımlarının yolu açılmıştır.”

AOK temsilcisi, “Sağlıkla ilgili bu projelere destek vermek, bizim için büyük bir sevinç kaynağı. Çünkü burada yenilikçi yöntemler içeren yeni yollar deniyor.” dedi ve ekledi: “Hep birlikte ülkemizde kendi kendine yardımı kalıcı kılacağız.”

„Große und kleine Schritte gemeinsam gehen“

Grußwort Wolfram Schlums, Sprecher der Gesundheitsselbsthilfe NRW

“Büyük ve küçük adımları birlikte atalım“

Açılış konuşması, Wolfram Schlums, Gesundheitsselbsthilfe NRW Sözcüsü

„Die Selbsthilfe wird seit Jahrhunderten in allen Kulturen praktiziert. Doch in ihrer organisierten Form hat sie sich nur in Deutschland entwickelt“, warf Wolfram Schlums von der Gesundheitsselbsthilfe NRW einen Blick in die Genese der Selbsthilfe. „Deutschland galt lange Zeit nicht als Einwanderungsland. Daher haben sich die Selbsthilfegruppen auch erst einmal nur deutschsprachig entwickelt, organisiert von Menschen, die durch Krankheit in Not geraten waren“, erklärte Schlums.

Über viele Jahre hinweg sei die Bereitschaft von Deutschen und Türken aufeinander zuzugehen, sehr gering gewesen. „Irgendwann wurde jedoch allen Beteiligten und selbst den Politikern klar, dass man die Zukunft gemeinsam gestalten muss, um zusammenwachsen zu können“, so Schlums. „Sowohl unsere Selbsthilfegruppen wie auch alle Mitbetroffenen darüber hinaus stehen damit vor großen Herausforderungen, die wir gemeinsam meistern können.“

Wolfram Schlums

Gesundheitsselbsthilfe NRW'den Wolfram Schlums, kendi kendine yardım olgusunun oluşumuna şu sözlerle değindi: “Kendi kendine yardım prensibi, aslında tüm kültürlerde yüzyıllardır uygulanmakta. Fakat organize biçimde geliştiği tek ülke Almanya’dır.” Schlums sözlerine şöyle devam etti: “Almanya uzun bir süre göç ülkesi sayılmadı. Bu sebeple kendi kendine yardım grupları öncelikle hastalıktan muzdarip insanlar tarafından Almanca konuşulacak şekilde tasarlandı ve organize edildi.”

Almanlar ve Türklerin birbirlerine yaklaşma isteğinin uzun yıllar boyunca pek az olduğunu dile getiren Schlums, “Fakat bir gün tüm taraflar ve hatta siyasetçiler anladı ki, bir birliklik oluşturabilmek için geleceği birlikte tasarlamak gerekiyor.” dedi ve ekledi: “Bu nedenle hem kendi kendine yardım gruplarımızı hem de diğer tüm ilgilileri, birlikte aşabileceğimiz büyük görevler bekliyor.”

„Wir sind noch lange nicht am Ende“

„Daher laden wir gezielt alle von Krankheit betroffenen Menschen mit ihren Angehörigen ein, sich zu beteiligen – unabhängig von der Nationalität. Mit dem Ziel, selbst aktiv zu werden und sich seine Lebensqualität zu erhalten beziehungsweise zurück zu erobern“, sagte Wolfram Schlums. Wie das gelingen kann, lerne man in einer Selbsthilfegruppe unter Gleichbetroffenen. „Hier wird niemand müde, immer wieder neue Antworten auf die Fragen der Betroffenen zu suchen, denn alle sitzen im gleichen Boot: Neubetroffene, Erfahrene, Angehö-

„Henüz yolun sonuna gelmiş değiliz“

Wolfram Schlums “Bu sebeple hasta insanları ve onların aile bireylerini -hangi ülkeden geldiklerine bakmaksızın- katılmaları için özel olarak davet ediyoruz. Amacımız, kendilerinin aktif olmasını, yaşam kalitelerini korumalarını ve gerektiğinde yeniden kazanmalarını sağlamak.” dedi. Schlums, bunun nasıl gerçekleşebileceğinin ise aynı kaderi paylaşan insanlarla birlikte kendi kendine yardım grubunda öğrenildiğine işaret etti. Wolfram Schlums kendi deneyimlerine dayanarak şöyle dedi: “Burada hiç kimse hastaların sorularına cevap aramaktan yorul-

rige, Freunde, einfach alle, die sich in Not befinden“, weiß Wolfram Schlums aus eigener Erfahrung.

Und dieser Kreis wiederum solle geöffnet werden hin zum Interkulturellen Austausch. Mit dem „Modellprojekt Gesundheitselbsthilfe NRW und Migration“ sei man einen großen Schritt weiter gekommen. „Aber wir sind noch lange nicht am Ende und ich wünsche mir, dass wir noch viele gute Schritte aufeinander zugehen, um gemeinsam weiter zu kommen“, sagte Schlums abschließend.

muyor; çünkü herkes aynı gemide: Yeni hastalananlar, deneyim sahibi olanlar, aile bireyleri, arkadaşlar, yani sıkıntılı bir durumda olan herkes.”

Bu çemberin kültürlerarası diyalogu da kapsayacak şekilde genişletilmesi gerektiğini belirten Schlums, „Gesundheitselbsthilfe und Migration“ adlı model proje ile önemli bir adım atıldığını ifade etti. Schlums konuşmasının sonunda “Fakat henüz yolun sonuna gelmiş değiliz ve benim isteğim, daha ileriye gidebilmemiz için birbirimize daha fazla yaklaşmamız.” dedi.

„Kulturelle Verständigung fällt nicht vom Himmel“

Begegnung – Impulse – Perspektiven im Projektverlauf

“Kültürel diyalog gökten inmez”

Buluşma - Yeni Fikirler - Proje Süresince Perspektifler

In den vergangenen sechs Jahren der Projektphase ist viel passiert. Eine Idee hat Form angenommen, Hürden wurden genommen, Ermutigendes schenkte Kraft. Und schon allein an der gemischten Beteiligung im Saal der Abschlussveranstaltung sehe man, dass das Projekt gefruchtet hat, meinte Rita Januschewski vom Paritätischen. Noch beim Auftakt vor fünf Jahren seien muttersprachlich Deutsche weit in der Überzahl gewesen. „Nun blicke ich in eine wunderbar gemischte deutsch-türkische Runde mit 160 Teilnehmenden“, so die Projektkoordinatorin.

„Wir haben dieses Projekt vor sieben Jahren auf Landesverbandsebene entwickelt und antragsfähig gemacht“, erklärt Rita Januschewski. „Uns war klar, dass wir damit auf der Leitungsebene anfangen müssen, um die Idee der interkulturellen Öffnung von da aus herunter zu brechen“.

von links / Soldan sağa: Gisela Schwesig (Frauenselbsthilfe Dortmund), Aslı Sevindim (Moderation), Petra Kunz (Vorsitzende der Frauen nach Krebs NRW e.V.), Rita Januschewski (Koordinatorin Gesundheitselbsthilfe NRW im Paritätischen)

In der Praxis sei dieses Konzept allerdings nicht so leicht umsetzbar, erklärte Januschewski. „Es ist schwierig zu vermitteln, was wir konkret mit der Interkulturellen Öffnung in der Selbsthilfe bezwecken wollen: Nämlich in erster Linie Gleichbetroffenen mit Migrationshintergrund Mut zu machen, für ihre eigene Gesundheit aktiv zu werden und sich Unterstützung zu suchen, so die erfahrene Koordinatorin im Paritätischen NRW.

Der Paritätische kurumundan Rita Januschewski'ye göre son altı yılda proje aşamasında birçok ilerleme kaydedildi. Bir fikir şekillendi, engeller aşıldı ve cesaret verici gelişmeler güç verdi. Januschewski, kapanış sempozyumuna bu kadar farklı insanın katılımının bile, projenin başarıya ulaştığının bir kanıtı olduğunu belirtti. Beş sene önce start verilirken ana dili Almanca olanların sayısı diğerlerine nazaran bir hayli fazlaymış. Proje koordinatörü Januschewski, “Şimdi ise salonda Türkler ve Almanlardan oluşan harika ve karışık 160 kişilik bir kalabalık görüyorum” diye devam etti.

“Bu projeyi yedi yıl önce eyalet örgütü olarak geliştirdik ve başvuru aşamasına getirdik” diyen Rita Januschewski, konuşmasına şu sözlerle devam etti: “Bunu yaparken, kültürlerarası açılım fikrini alt kademelere aktarabilmek için, evvela yönetici düzeyinde başlamamız gerektiğini biliyorduk”.

Fakat bu konseptin pratikte uygulanmasının hiç de kolay olmadığının altını çizdi Januschewski. Der Paritätische NRW'nin deneyimli koordinatörü, sözlerini şöyle sürdürdü: “Kendi kendine yardım gruplarında kültürlerarası açılım ile somut olarak neyi hedeflediğimizi anlatmak zor: Hedefimiz öncelikle bir hastalığa yakalanan göçmen kökenli insanları, kendi sağlıkları için harekete geçmeye ve kendilerine destek bulmaya cesaretlendirmek”.

„Vielfalt ist bei uns erwünscht“

„Dabei wollen wir die Interessierten mit Migrationshintergrund keineswegs nur in deutsche Gruppen vermitteln. Sie müssten sich mit uns zusammen ihre eigenen Selbsthilfe-Möglichkeiten erschließen“, meinte Januschewski. Und diese Selbsthilfetreffen könnten auch anders aussehen, als die der deutschen Gruppen. „Vielfalt ist bei uns erwünscht“, so Rita Januschewski. „Unsere Vision in der Gesundheitsselbsthilfe NRW lautet: Behinderte und kranke Menschen sind normal, im Sinne der UN-Behindertenrechtskonvention.“

Im Mittelpunkt der gesamten Annäherungsprozesse müsse die Auffassung stehen: Darüber reden ist wichtig, Begegnung ist wichtiger. „Denn in Begegnungen überwinden wir Vorurteile und Hemmnisse“, so Petra Kunz vom Landesverband der Frauenselbsthilfe nach Krebs NRW. „Erst dadurch, dass wir diese Begegnung herbeigeführt haben, kam es dazu, dass deutsch/türkische Menschen sich immer mehr für die gemeinsame Idee der Selbsthilfe interessieren und verstanden haben, dass das eine große Chance für alle Betroffenen sein wird“, so die Vorsitzende des Landesverbandes.

“Çeşitlilik olmasını arzu ediyoruz”

„Fakat niyetimiz, kesinlikle göçmen kökenli ilgilileri sadece Almanca konuşulan gruplara yönlendirmek değil. Onlar bizimle birlikte kendi yardımlaşma imkanlarını geliştirmeliler.“ diyen Januschewski, bu kendi kendine yardım buluşmalarının elbette Alman gruplardan farklı da olabileceğini belirtti. “Çeşitlilik olmasını arzu ediyoruz” diye vurgulayan Rita Januschewski, “Gesundheitsselbsthilfe NRW ile ilgili vizyonumuz şudur: Engelliler ve hasta insanlar BM Engelli Hakları Sözleşmesi uyarınca normaldir.” dedi.

Januschewski, tüm yaklaşma süreçlerinin odağında şu anlayışın olması gerektiğini belirtti: Bu konu hakkında konuşmak önemli, fakat insanların karşılaşması daha önemli. Frauenselbsthilfe nach Krebs NRW'nin eyalet örgütünden Petra Kunz, bunu “Zira karşılaşmalarda ön yargılarımızı ve engelleri aşıyoruz” sözleriyle açıkladı. Eyalet Örgütü Başkanı Kunz şöyle dedi: “Türk ve Alman insanların ortak bir kendi kendine yardım fikrine giderek daha fazla ilgi duymaları ve bunun tüm hastalar için büyük bir fırsat olduğunu anlamaları ancak bizim bu karşılaşmaları sağlamamız ile mümkün oldu.”

von links / Soldan sağa: Gisela Schwesig, Asli Sevindim, Petra Kunz

„Dass unser Verband vor sechs Jahren erste Signale zur Interkulturellen Öffnung in seine örtlichen Gruppen gegeben hat, wirkt sich erst heute spürbar aus“, sagte Kunz. „Es benötigt viel Geduld und Mut anderes zuzulassen.“

Eigene Grenzen überschreiten

Das wurde von Gisela Schwesig, Leiterin der Frauenselbsthilfegruppe nach Krebs in Dortmund, bestätigt. „Man entwickelt eine neue Aufmerksamkeit türkischen Mitbetroffenen gegenüber, wenn man sie beispielsweise in den Warteräumen einer Praxis mitbetroffen sitzen sieht.“ Dass vom Landesverband ein offizielles Signal zur interkulturellen Öffnung gekommen ist, habe einen großen Stellenwert. „Auch dadurch hatte ich irgendwann den Mut, eine türkische Betroffene anzusprechen. Und daraus ist letztlich ein ganz intensiver Kontakt entstanden, so dass wir jetzt eine muttersprachliche Gruppe in Dortmund aufbauen werden“, so Gisela Schwesig. „Wir müssen uns alle dafür öffnen, unsere eigenen Grenzen zu überschreiten.“

Durch diese beiderseitige Grenzüberschreitung hätten sie auch den türkischen Elternverein mit krebskranken Kindern (Weg der Hoffnung e.V.) entdeckt, der schon seit etlichen Jahren existiert, erklärte Rita Januschewski. Gegründet worden sei er 2001 von Aynur Çelikdöven als betroffene Mutter. „Diese mutige, selbsthilfefähige Frau hat aus ihrer eigenen Betroffenheit heraus instinktiv gewusst, was diese Treffen für die Eltern mit ihren krebskranken Kindern bedeuten – nämlich herauszukommen aus der Einsamkeit“, erklärte Januschewski. „Aynur Çelikdöven zeigt uns, wie wir tatkräftig selbstgesteckte Grenzen überwinden können“, so die Koordinatorin. Viele türkische Eltern hätten durch den Verein ‚Weg der Hoffnung‘ in den vergangenen 14 Jahren oftmals lebensnotwendige Unterstützung erfahren.

Begegnung als „Weltreise durch Wohnzimmer“

Das Thema Begegnung steht auch im Mittelpunkt des Projekts „Weltreise durch Wohnzimmer“ von Catrin Geldmacher, das seit 2011 in 15 Städten in NRW bereits über 80 Mal stattgefunden hat. Hierbei laden Menschen mit Migrationshintergrund Deut-

Kunz şöyle dedi: “Çatı örgütümüzün altı yıl önce kültürlerarası açılıma yönelik ilk sinyalleri yerel birimlere vermiş olması, henüz bugün hissedilebilir bir etki yapıyor. Farklı olanı kabul etmek, sabır ve cesaret gerektirir.”

Kendi Sınırlarını Aşmak

Dortmund’da faaliyet yürüten Frauenselbsthilfegruppe nach Krebs’in yöneticisi Gisela Schwesig de bunu şu sözlerle teyit etti: “Türk hastalara karşı yeni bir farkındalık oluşuyor; örneğin onları muayenehanelerin bekleme odalarında aynı şekilde hasta biri olarak görünce.” Eyalet örgütünden kültürlerarası açılıma yönelik resmi bir sinyalin gelmiş olmasının büyük önem taşıdığına dikkat çeken Gisela Schwesig şöyle dedi: “Ben de bu şekilde bir Türk hasta ile iletişim kurma cesaretine sahip oldum bir gün. Şimdi ise artık kendisiyle sıkça görüşüyoruz ve Dortmund’da ana dilde çalışan bir grup kuracağız. Hepimiz kendi sınırlarımızı aşmaya hazır olmalıyız.”

Rita Januschewski ayrıca iki tarafın sınırları aşması sayesinde uzun yıllar önce kurulan kanserli çocukları olan Türk ebeveynler derneğini de keşfettiklerini söyledi. Dernek 2001 yılında kanserli bir çocuğun annesi olan Aynur Çelikdöven tarafından kurulmuş. “Bu cesur, kendine yardım bulabilen kadın, kendi yaşadıklarından dolayı içgüdüsel olarak bu buluşmaların kanserli çocukları olan anne babalar için ne anlama geldiğini biliyordu: Yalnızlığı terketmek.” Aynur Çelikdöven kendi kendimize koyduğumuz sınırları nasıl aktif bir şekilde aşabileceğimizi bize gösteriyor.” diye devam etti Januschewski. Birçok Türk anne babanın son 14 yıl içerisinde “Weg der Hoffnung” derneğinden sıkça hayati önemde destek gördüğü belirtildi.

“Oturma Odasında Dünya Turu” Gibi Buluşma

Buluşma konusu, Catrin Geldmacher’in “Weltreise durch Wohnzimmer”(Oturma Odasında Dünya Turu) adlı projesinin de merkezinde. Bu proje 2011 yılından bu yana Kuzey Ren Vestfalya’nın 15 şehrinde 80’den fazla kez gerçekleştirildi. Proje kapsamında göçmen

sche in ihr Wohnzimmer ein, wo Raum entsteht für eine persönliche Begegnung zwischen den Kulturen. „Das sind alles Menschen mit einer eigenen Geschichte. Man spricht miteinander, erzählt von der alten Heimat oder tauscht Gesundheitstipps aus“, erzählte Geldmacher.

„Wir finden dieses Projekt einfach wunderbar anschlussfähig, weil es einen Perspektivwechsel bedeutet“, erklärte Rita Januschewski. Die Menschen mit Migrationshintergrund seien nun plötzlich die Gastgeber und die Deutschen die Gäste. „Das ist eine Idee, die sich hervorragend mit unserem Begegnungskonzept zur interkulturellen Öffnung in der Gesundheitsselbsthilfe verknüpfen lässt, auch über das auslaufende Projekt hinaus“, so die Projektkoordinatorin. Denn: „Begegnung ist Inklusion“, sagte Catrin Geldmacher. Bei der „Weltreise durch Wohnzimmer“ passiere die Umsetzung ganz ungezwungen. „Hier treffen sich Gesunde und Kranke mitten im Wohnzimmer der Gastgeber.“

kökenli insanlar Almanları oturma odalarına davet ediyorlar ve burada kültürlerarası kişisel bir karşılaşma için yeni bir alan doğuyor. Geldmacher “Bunların hepsi kendi hikayeleri olan insanlar. Sohbet ediyorlar, memleketleri hakkında konuşuyorlar ve birbirlerine sağlık önerileri veriyorlar.” diye ilave etti.

“Bu projeyi harika bir iletişim kurma olanağı olarak görüyoruz, çünkü bir perspektif değişimini beraberinde getiriyor” diyen Rita Januschewski, bu şekilde göçmen kökenli insanların ev sahibi, Almanların ise artık konuk olduğunu belirtti. “Bu fikir, proje süresi dolduktan sonra da sağlıkta kendi kendine yardım alanında kültürlerarası açılım kapsamında geliştirdiğimiz karşılaşma konsepti ile mükemmel bir bağlantı kurabilir.” diye ifade etti proje koordinatörü. “Karşılaşmak dahil olmaktadır” diyen Catrin Geldmacher, “Oturma Odasında Dünya Turu” ile bunun rahat bir şekilde hayata geçirildiğini belirtti. “Burada sağlıklı ve hasta insanlar doğrudan ev sahibinin oturma odasında buluşuyorlar.”

von links / Soldan sağa: Petra Kunz, Catrin Geldmacher (Projekt Weltreise durch Wohnzimmer / Oturma Odasında Dünya Turu)

Verbindung zwischen türkischer Community und deutscher Selbsthilfe schaffen

Was den Blick in die Zukunft angeht, meinte Rita Januschewski, müsse es jetzt nach Projektabschluss erst richtig losgehen. „Wir haben institutionell viele Schritte hinter uns und zwei wichtige türkische Selbsthilfeorganisationen an unserer Seite.“ Und in der Gesundheitsselbsthilfe NRW sei eine offener „Willkommens-Haltung“ eingezogen.

Türk Toplumunu İle Almanca Çalışan Kendi Kendine Yardım Grupları Arasında Bağlantı Kurulmalı

Rita Januschewski geleceğe yönelik olarak, asıl şimdi proje tamamlandıktan sonra hız verilmesi gerektiğini dile getirdi. Gesundheitsselbsthilfe NRW’de artık daha açık bir “karşılama tutumu” yerleştiğini belirten Januschewski, “Kurum olarak arkamızda katettiğimiz büyük mesafeler ve yanımızda Türklerin kurduğu iki önemli kendi kendine yardım kuruluşu var.” dedi.

„Unsere große, gemeinsame Aufgabe wird es in den nächsten Jahren sein, weiterhin eine Verbindung zwischen der türkischen Community und der deutschen Selbsthilfe zu halten und weiter auszubauen. Und zwar nicht nur durch Zeitungsartikel oder Vorträge, sondern durch tatsächliche Begegnung und im gemeinsamen Tun“, so die Projektkoordinatorin.

Die Selbsthilfekontaktstellen seien hier eine wichtige Unterstützung vor Ort. Die Duisburger Kontaktstelle beispielsweise habe schon seit Projektbeginn ihr Know-how unterstützend mit eingebracht, wie auch die Stellen in Köln und Warendorf. „Das sind Kontaktstellen, die sich schon vor Projektbeginn zwangsläufig öffnen mussten, da der türkischsprachige Bevölkerungsanteil in diesen Städten sehr hoch ist und die Selbsthilfekontaktstellen auf die Menschen mit Migrationshintergrund reagieren mussten“, erklärt Januschewski.

In den nächsten Jahren würden sich die Kontaktstellen in NRW der interkulturellen Verständigung in der Selbsthilfe verstärkt zuwenden. Und alle 70 Landesverbände der Gesundheitsselbsthilfe in NRW müssten ganz stark weiterhin ihr Zeichen, ihr Dogma nach außen setzen: Wir sind offen für Betroffene – ganz gleich welcher Herkunft.

Proje koordinatörü, sözlerine şöyle devam etti: “Önümüzdeki yıllarda üzerimize düşen önemli ve ortak görev, bundan sonra da Türk toplumu ile Alman kendi kendine yardım grupları arasında iletişimi devam ettirmek ve daha da geliştirmek olacak. Ve bunu sadece gazete makaleleri veya sunumlar yoluyla değil, gerçek karşılaşmalar sağlayarak birlikte hareket ederek gerçekleştireceğiz.”

Januschewski, bu hususta kendi kendine yardım irtibat noktalarının yerel düzeyde önemli bir destek sunduğunu belirtti. Örneğin Duisburg’da bulunan irtibat noktası, aynı Köln ve Warendorf’takiler gibi proje başlangıcından itibaren konuyla ilgili bilgi ve deneyimleriyle destek olmuş. “Zaten bu irtibat noktalarının proje başlamadan önce de daha açık bir tavırla çalışmaları kaçınılmazdı; çünkü buldukları şehirlerde Türkçe konuşan nüfus çok yüksek ve irtibat noktalarının göçmen kökenli insanların ihtiyaçlarına cevap vermesi gerekiyordu.” diye ekledi Januschewski.

Önümüzdeki yıllarda Kuzey Ren Vestfalya’daki irtibat noktalarının kendi kendine yardım gruplarında kültürlerarası diyalogu daha ön plana alacaklarını belirtti Januschewski. Ayrıca Kuzey Ren Vestfalya’da bulunan ve kendi kendine yardım alanında çalışan 70 örgütün de şu tutum ve dogmalarını dışa taşımaları gerektiğini vurguladı: Biz tüm mağdurlara açığız; kökenleri ne olursa olsun.

von links / Soldan sağa: Anja Hoppermann (Selbsthilfekontaktstelle Duisburg / Duisburg irtibat noktası), Asli Sevindim, Andreas Fateh (Geschäftsführer, Paritätischer Duisburg / Paritätischer Duisburg Genel Müdürü)

Zukunftsbewegung statt Abschlusstagung

„Die Spur ist gelegt worden im gemeinsamen Verbund, aber letztlich muss jede einzelne Spitze aktiv „Ja“ sagen“, weiß Januschewski um die große Herausforderung in der Umsetzung. „Von daher sollten wir dies hier auch nicht als Abschlusstagung bezeichnen, sondern besser als Zukunftsbewegung“, so die Fachreferentin im Paritätischen NRW. „Rückblickend haben wir mit diesem Projekt auf Landesebene viel erreicht, was aber noch lange nicht ausreicht“, resümiert Rita Januschewski.

„Auch in den Neunziger Jahren nach dem Mauerfall mussten zwei kulturelle Parallelwelten zusammengeführt werden, die ebenfalls 40 Jahre unverbunden nebeneinander gelebt hatten“, so die Referentin. In Westdeutschland habe es bereits eine ausgeprägte Selbsthilfelandchaft gegeben, in Ostdeutschland kannte man Selbsthilfe aufgrund der sozialistischen Kultur nicht. „Damals wurde von der Bundesregierung ein flächendeckendes Projekt gestartet, um diesen Ungleichstand aufzufangen - sehr erfolgreich, wie ich finde“, so Januschewski.

Kulturelle Verständigung falle nun einmal nicht vom Himmel. „Diese Verantwortung darf die Politik im Selbsthilfebereich nicht nur den Krankenkassen überlassen“, sagte die Projektreferentin abschließend.

von links: Besucherin im Gespräch mit Gabriele Kall (TEV Ratingen e.V.)
Soldan sağa: Bir katılımcı Gabriele Kall (TEV Ratingen e.V.) ile sohbet ederken

Kapanış Sempozyumu Yerine Gelecek Hareketi

Uygulamada karşılarına çıkabilecek sorunları iyi bilen Januschewski, şöyle dedi: „Rotayı çatı örgütünde birlikte belirledik, fakat sonuç itibariyle her birey aktif bir şekilde bu yola “Evet!” demeli. Bu sebeple bugünkü etkinliğe de kapanış sempozyumu yerine gelecek hareketi dersek daha doğru olur.“ Paritätische NRW'nin konu uzmanı Rita Januschewski, „Geriye baktığımızda bu proje ile eyalet bazında çok yol katettiğimizi görüyoruz; fakat bu henüz yeterli değil.“ tespitinde bulundu.

„Berlin Duvarı'nın yıkılışından sonra 90'lı yıllarda da 40 yıl boyunca aralarında herhangi bir bağlantı olmadan yan yana yaşamış iki paralel kültürel dünyanın bir araya getirilmesi gerekiyordu.“ diyen Januschewski, o zamanlar Batı Almanya'da halihazırda belirgin bir kendi kendine yardım sisteminin

mevcut olduğunu dile getirdi. Doğu Almanya'da ise insanlar sosyalist kültüre bağlı olarak kendi kendine yardımı bilmiyorlarmış. Januschewski “O zamanlar bu eşit olmayan durumu düzeltmek için federal hükümet tarafından ulusal bir proje başlatıldı ve bence çok da başarılı oldu.” diye devam etti.

Proje sorumlusu, kültürel diyalogun gökten inmediğinin altını çizdi ve “Kendi kendine yardım alanında bu sorumluluğun siyasiler tarafından sadece sağlık sigortalarına yüklenmemesi gerekir.” sözleriyle konuşmasını tamamladı.

„Muttersprache ist Sprache der Selbsthilfe“

Migrantinnen und Migranten erleben muttersprachliche Selbsthilfe – Erfahrungsberichte

“Ana dil, kendi kendine yardımın dilidir”

Göçmenler Ana Dillerinde Kendi Kendine Yardımı Keşfediyor - Deneyimler

In jedem Einzelnen der betroffenen und engagierten Migranten im Bereich der Selbsthilfe schlummert ein reicher Erfahrungsschatz, der wesentlicher Teil des Fundaments für die erfolgreiche interkulturelle Öffnung ist. Der Austausch dieser Erfahrungen war eines der Herzstücke der Tagung, bei dem Chancen und Probleme vonseiten der Migranten auf den Punkt gebracht wurden. Im Mittelpunkt stand auch hier die keineswegs neue Erkenntnis, dass die Selbsthilfe für die türkische Kultur nach wie vor ein Fremdkörper ist.

„Ich habe mittlerweile gelernt, wie wichtig es ist, sich selbst helfen zu können“, berichtete Aynur Çelikdöven von „Weg der Hoffnung e.V.“ aus eigener Erfahrung. „Doch viele Migranten, auf die ich heute zugehe, fragen mich völlig irritiert: ‘Wie soll sich ein Mensch selbst helfen und warum sollten sich andere für meine Probleme interessieren?’“ Nur ganz langsam mit viel Geduld und Austausch entwickle sich in der türkischen Community das Interesse und das Gespür dafür, was Selbsthilfe bedeutet, so die Gründerin des Selbsthilfevereins für krebserkrankte Kinder in Oberhausen.

Kendi kendine yardım gruplarına katılan ve angajman gösteren her bir göçmenin sahip olduğu zengin deneyim, başarılı bir kültürlerarası açılımın önemli temel taşları arasında yer alıyor. Bu deneyimlerin paylaşılması, göçmenlerin fırsat ve sorunlarını açıkça dile getirebildiği bu konferansın mihenk taşlarından biriydi. Merkezde ise yine bizim için yeni olmayan şu gerçek vardı: Kendi kendine yardım, Türk kültüründen gelen insanlar için halen yabancı bir cisim gibi.

“Weg der Hoffnung e.V.” derneğinden Aynur Çelikdöven, kendi deneyimlerini yansıtarak şöyle dedi: “Kendi kendine yardım edebilmenin ne kadar önemli olduğunu artık öğrendim.” “Fakat bugün görüştüğüm göçmenlerin birçoğu şaşırılmış bir halde bana şu soruyu yönelttiler: ‘Bir insan nasıl kendine yardım edebilir ve neden başkaları benim sorunlarımla ilgilensin.’” Oberhausen’de kanserli çocuklar için kurulan kendi kendine yardım derneğinin kurucusu, Türk toplumunda kendi kendine yardımın ne olduğuna yönelik ilgi ve alginın oldukça yavaş geliştiğini ve sabır gerektirdiğini dile getirdi.

von links / Soldan sağa: Umut Ezel (Projektleitung / Proje Yöneticisi), Aynur Çelikdöven (Weg der Hoffnung e.V./UMUT YOLU DERNEĞİ)

Beim Erstkontakt und auch später in den Gruppen sei für die Betroffenen anderer Nationalitäten enorm hilfreich mit Muttersprachlern in Kontakt zu kommen. „In ihrer eigenen Sprache können sie sich emotional ganz anders ausdrücken“, erklärte Müzeyyen Gutzeit von der Selbsthilfe-Kontaktstelle Warendorf. In der türkischen Sprache würden Krankheiten beispielsweise auch nicht benannt, sondern nur beschrieben. „Mein großer Vorteil ist es, die Sprache zu sprechen und um diese Besonderheiten zu wissen. Das schafft Vertrauen und öffnet Türen“, so Gutzeit.

Müzeyyen Gutzeit, Selbsthilfekontaktstelle Kreis Warendorf / Warendorf irtibat noktası

Zudem gehe es in den Migranten-Selbsthilfegruppen nicht nur um Krankheiten. Auch bei komplizierten bürokratischen Hürden fände man Hilfe und familiäre Schwierigkeiten könne man miteinander teilen, berichtete ein Mitglied aus der türkischen Selbsthilfegruppe für Depressionsbetroffene in Köln. „Als ich vor einigen Jahren zu der Gruppe dazu gestoßen bin, hatte ich einen sehr negativen Blick auf die Welt und kaum Selbstbewusstsein. Das hat sich mit dieser Gemeinschaft stark verändert und ich habe wieder gelernt zu sehen, wie schön alles sein kann“.

Gutzeit ayrıca göçmenlerin düzenlediği kendi kendine yardım gruplarında sadece hastalıkların konu edilmediğini söyledi. Köln’de depresyon mağdurlarının bulunduğu ve Türkçe çalışılan kendi kendine yardım grubunun bir üyesi, grup içerisinde karmaşık bürokratik engellerle ilgili de yardım sunulduğu ve ailevi zorlukları da birbirleriyle paylaşabildiklerini dile getirdi. “Birkaç yıl önce gruba katıldığım sıralar dünyaya çok olumsuz bir açıdan bakıyordum ve öz güvenim oldukça azdı. Bu topluluk içinde ise hayatım çok değişti ve herşeyin ne kadar güzel olabileceğini yeniden görmeyi öğrendim.”

Farklı uyruklara sahip hastaların ilk iletişimde ve daha sonra gruptaki çalışmalarda ana dillerini konuşan insanlarla karşılaşmasının onlara oldukça yardımcı olduğu belirtildi. Warendorf irtibat noktasından Müzeyyen Gutzeit, “Kendi dillerinde duygularını çok daha farklı ifade edebiliyorlar.” dedi. Örneğin Türkçe’de hastalıkların isminin söylenmediğini ve sadece tarif edildiğini ifade eden Gutzeit sözlerine şöyle devam etti: “Benim büyük avantajım aynı dili konuşmam ve bazı hassasiyetleri bilmem. Bu da güven oluşmasını ve kapıların açılmasını sağlıyor.”

von links / Soldan sağa: Weg der Hoffnung e.V, Selbsthilfekontaktstelle Köln / Köln irtibat noktası, Selbsthilfekontaktstelle Kreis Warendorf / Warendorf irtibat noktası

Für Migranten ist es doppelt schwierig

Sami Çelik, der vor zwei Jahren auf der Grundlage eines deutsch-türkischen Elternvereins (TEV Ratingen e.V.) eine türkische Selbsthilfegruppe gegründet hat, weiß: „Für Migranten ist es doppelt schwierig, wenn sie erkranken. Sie haben einerseits mit der Krankheit zu kämpfen und andererseits mit den Strukturen in der Gesundheitsversorgung, die ihnen fremd sind, in einem Land, dessen Sprache sie häufig nicht gut verstehen und dessen Kultur ihnen wegen fehlender Kontakte noch immer fremd ist“, erklärte Çelik.

Der Aufbau einer Selbsthilfegruppe sei allerdings nicht leicht und funktioniere leider nicht wie im Deutschen über Flyer oder Werbung auf einer Homepage, sondern nur durch persönliche Ansprache und Kontakte. „Wir müssen immer wieder mit viel Geduld auf die Leute zugehen“, so Çelik.

Zu der sprachlichen und kulturellen Barriere kämen darüber hinaus die gewöhnlichen Hemmnisse hinzu, mit denen auch Nicht-Migranten zu kämpfen haben, erklärte Öznur Naz, Mitarbeiterin der Selbsthilfe-Kontaktstelle Köln. Denn um in eine Selbsthilfegruppe zu gehen, müsse man erst einmal akzeptieren, dass man krank ist und Hilfe braucht. Diesen Prozess der Krankheitsanerkennung müssten alle türkischen Familienmitglieder vollziehen, sagte Öznur Naz, da in den türkisch geprägten Familien ein dichtes, gemeinschaftliches „Wir-Gefühl“ vorherrsche.

Öznur Naz, Selbsthilfekontaktstelle Köln / Köln irtibat noktası

Diskretion und Verschwiegenheit als Grundsätze

Sami Çelik betonte weiter, wie wichtig bei der Selbsthilfe Diskretion und Verschwiegenheit sind. „Wir müssen sehr deutlich vermitteln, dass es die festgeschriebenen Grundsätze sind, aus den Gruppen nichts nach Außen zu tragen, dass jeder gleichberechtigt ist, sich aber auch niemand äußern muss“, so der erfahrene Gruppengründer.

Göçmenler İçin İki Kat Daha Zor

Sami Çelik iki yıl önce bir okul aile birliğinden (TEV Ratingen e.V.) yola çıkarak Türkçe konuşulan bir kendi kendine yardım grubu kurdu. „Hastalığa yakalanmaları göçmenler için iki kat daha zor bir durum. Bir yandan hastalıkla, diğer yandan dilini sıkça iyi konuşamadıkları ve eksik iletişimden dolayı kültürüne halen yabancı oldukları bir ülkenin sağlık sisteminin yapısıyla mücadele ediyorlar.“ dedi Çelik.

Bir kendi kendine yardım grubu kurmanın hiç de kolay olmadığını belirten Çelik, Alman gruplardan farklı olarak insanlara el ilanları veya bir internet sitesinde reklam yoluyla değil, bizzat iletişim kurarak ve bireysel ilişkiler üzerinden ulaşıldığını söyledi. Çelik, „Bizim tekrar ve tekrar büyük bir sabır göstererek insanlarla irtibat kurmamız gerekiyor.“ dedi.

Köln'deki irtibat noktasında çalışan Öznur Naz, dilsel ve kültürel bariyerlerin üstüne bir de göçmen kökenli olmayanların da karşılaştıkları olağan engellerin eklendiğinin altını çizdi. Zira bir kendi kendine yardım grubuna gitmenin ön koşulu olarak kişinin hasta olduğunu ve yardıma ihtiyaç duyduğunu kabul etmesi gerektiğini ifade etti Naz. Bu hastalığı kabul etme sürecinden aile bireylerinin de geçtiğini belirten Öznur Naz, bunu Türk ailelerinde yoğun bir „birlik olma duygusunun“ hakim olmasına bağladı.

Ketumiyet ve Gizlilik İlkesi

Sami Çelik konuşmasının devamında kendi kendine yardım alanında ketumiyet ve gizliliğin oldukça önemli olduğunu vurguladı. Deneyimli grup kurucusu, „Gruplarda konuşulanların dışarıya taşınmaması gerektiği, herkesin eşit olduğu ve aynı zamanda hiç kimsenin konuşmak zorunda olmadığı belirlenmiş ilkelerdir ve bizim tarafımızdan insanlara açık bir şekilde anlatılmalıdır.“ dedi.

Manche Betroffene öffneten sich wiederum anfangs nur in Einzelgesprächen, ergänzte Çelik. Auch dieses Angebot sei äußerst wichtig. Hinzu komme, dass gerade Frauen es häufig nicht gewohnt seien, sich Zeit für sich zu nehmen. „Sie müssen für den Mann, die Kinder, den Haushalt da sein und sehen sich selbst an letzter Stelle“, erklärte Sami Çelik. „Auch an diesem Bewusstsein müssen wir arbeiten!“

Çelik, bazı hastaların başlangıçta ancak bireysel görüşmelerde açılabilirdiğini sözlerine ekledi ve bunun da oldukça önemli olduğunu belirtti. Bununla birlikte bilhassa kadınların kendilerine zaman ayırmaya alışık olmadıklarını söyleyen Sami Çelik, “Onlar kocaları, çocukları ve ev işleriyle ilgileniyor ve kendilerini son sırada görüyorlar.” dedi. Çelik şöyle devam etti: “Aynı zamanda bu bilincin değişmesi için çalışmalıyız!”

Sami Çelik (TEV Ratingen e.V.)

Das Wichtigste in der Unterstützung sei, sich gegenseitig immer wieder aufs Neue zum Leben zu motivieren, sagte Aynur Çelikdöven, Vorsitzende des Vereins ‚Weg der Hoffnung‘ e.V. „Denn wenn der Lebensmut nicht mehr da ist, hilft auch keine Therapie. Wir müssen diese Menschen als Gesellschaft umarmen“, benutzte Çelikdöven eine wunderbar passende türkische Metapher.

Yardımlaşma ve desteğin en önemli kısmının, katılımcıların birbirlerine yaşama cesareti aşılması olduğunu söyleyen “Weg der Hoffnung e.V.” derneğinin Başkanı Aynur Çelikdöven, güzel bir mecazi anlatımla devam etti: “Zira yaşama cesaretiniz yoksa, tedavi de sonuç vermez. Bizim toplum olarak bu insanları kucaklamamız gerekiyor.”

Migranten als Brückenbauer

Alle Beteiligten waren sich darüber einig, dass all diese Hemmnisse, Ängste und Vorurteile gegenüber Selbsthilfegruppen besonders dadurch abgebaut werden können, dass Multiplikatoren anderen von ihren positiven Erfahrungen berichten. Dabei seien gerade die Menschen mit dem gleichen kulturellen Hintergrund wichtige Brückenbauer. „Denn die Muttersprache, das ist die Herzenssprache und die muss auch immer die Sprache der Selbsthilfe sein“, so Müzeyyen Gutzeit von der Selbsthilfe-Kontaktstelle Warendorf.

Köprü Kurucu Göçmenler

Kendi kendine yardım gruplarına karşı olan bu çekince, korku ve önyargıları aşmanın en iyi yolunun, bu gruplara katılan insanların kendi olumlu deneyimlerini anlatmaları olduğu konusunda tüm katılımcılar hemfikirdi. Warendorf irtibat noktasından Müzeyyen Gutzeit, bu kapsamda bilhassa aynı kültürden gelen insanların önemli köprü kurucu rolü üstlendiklerini belirtti ve ekledi: “Çünkü ana dili, kalbin dilidir ve kalbin dili her zaman kendi kendine yardımın da dili olmalıdır.”

Ganz wichtig war allen Beteiligten abschließend zu betonen, dass sich deutsch/türkische Menschen immer weiter vernetzen müssen, um eine gemeinsame Zukunft in der Selbsthilfe auf sichere Beine zu stellen. Migrant*innen müssten mehr von den Erfahrungen deutscher Betroffener aus der Selbsthilfe annehmen und deutsche Betroffene müssten sich freudiger öffnen für neue Begegnungen und Lebenskünste.

Einig war man sich auch darüber, dass man für diesen gemeinsamen Weg einen langen Atem und Gelassenheit braucht, eine offene Haltung und Verständnis für Andersartigkeit und den Mut zur Vielfalt. Genauso benötigt man eine gewisse Neugierde, die Bereitschaft sich auf den Anderen einzulassen und das Vertrauen, dass der gemeinsame Weg gesundheitlich reicher mache.

Tüm katılımcılar son olarak Türk ve Almanların kendi kendine yardımda ortak bir gelecek inşa etmeleri için aralarındaki bağları giderek güçlendirmeleri gerektiğini önemle vurguladılar. Göçmenlerin, Alman hastaların kendi kendine yardım gruplarında edindikleri deneyimlerden daha fazla faydalanması ve Alman hastaların ise yeni buluşmalar gerçekleştirmek ve hayatın zorluklarını yenebilmek için daha sıcak bir yaklaşım sergilemeleri gerektiği ifade edildi.

Katılımcıların hemfikir olduğu bir diğer husus da, bu ortak yolda sabır, soğukkanlılık ve açık bir tutuma ihtiyaç duyulduğu, farklılıkların anlayışla karşılanması ve çeşitliliğe cesaretle yaklaşılması gerektiğiydi. Aynı şekilde karşısındakine karşı belirli bir merakın ve tanışma isteğinin varolması gerektiği ve beraber yol almanın sağlık açısından daha fazla zenginlik sağlayacağı ifade edildi.

von links / Soldan sağa: Hülya Picak, Meryem Kirim, Aynur Çelikköven

Die Gesundheitsselbsthilfe NRW – Eine inklusive Gesellschaft

Eine kabarettistische Darbietung

Gesundheitsselbsthilfe NRW – Kapsayıcı Bir Topluluk

Bir Kabare Gösterisi

Gelebte Inklusion in der Selbsthilfe präsentierte an diesem Tag eine eigens zusammengestellte Kabarettgruppe. Unter der Begleitung des Kabarettisten Micki Wohlfahrt zeigten Betroffene aus türkischen und deutschen Selbsthilfegruppen, wie die Vision einer integrativen Selbsthilfe in Zukunft aussehen könnte. Mit viel Spielfreude brachten sie die kulturellen Unterschiede mit einem Augenzwinkern auf die Bühne. Bei „aller Integrationsfreudigkeit“ machten sie aber auch deutlich, dass die Muttersprache in der Selbsthilfe ihren Platz haben muss, denn wie sagten sie in ihrer Aufführung so schön: „Die Sprache der Selbsthilfe ist die Herzessprache und die Herzessprache ist die Muttersprache!“

Kendi kendine yardım gruplarına katılan kişilerin bizzat oluşturduğu bir kabare grubu, karşılıklı yardımlaşmanın ne kadar kapsayıcı olduğunu bugünkü gösterilerinde canlı bir şekilde sergiledi. Türk ve Alman yardımlaşma gruplarından gelen oyuncular, kabare sanatçısı Micki Wohlfahrt'ın eşliğinde kapsayıcı bir karşılıklı yardımlaşmanın nasıl bir vizyona sahip olabileceğini gösterdiler. Gösteride güzel bir oyunculukla kültürel farklılıklar mizahi bir şekilde sahneye taşındı. Fakat “uyum sağlamaya ne kadar istekli” olsalar da, kendi kendine yardım gruplarında ana dilin yer alması gerektiğinin özellikle altını çizdiler; zira ne güzel söylediler gösteride: “Kendi kendine yardımın dili, kalbin dilidir; kalbin dili ise ana dilidir!”

Gleiche Chancen – unterschiedliche Voraussetzungen

Gemeinsame Fortbildung: Interkulturelle Öffnung in der Gesundheitsselfhilfe NRW

Eşit Fırsatlar - Farklı Koşullar

Ortak eğitim programı: *Gesundheitselfhilfe NRW'de kültürlerarası açılım*

Ein wichtiges Ergebnis des sechsjährigen Projektes war die Entwicklung und Erprobung eines Qualifizierungsbausteins für Betroffene, Akteure und Multiplikatoren in der Gesundheitsselfhilfe, die sich mit dem Thema der Interkulturellen Öffnung kritisch auseinandersetzen wollen.

Die Qualifizierung wurde in den vergangenen 3 Jahren des Projektes stetig weiterentwickelt und konnte insgesamt viermal angeboten werden. Allein im Jahr 2014 zweimal in Form eines eintägigen Schnupperkurses.

Die Probeläufe des Angebots sind insgesamt sehr erfolgreich gewesen, so Wolfram Gießler, und gekennzeichnet durch ein hohes Interesse am gemeinsamen Austausch. „Die Teilnehmer, die versuchen, sich der interkulturellen Öffnung anzunähern, erleben sich in der Regel auf einem einsamen Posten“ so der Referent Wolfram Gießler vom Bildungsinstitut im Gesundheitswesen. Durch die Vernetzung und den Austausch wurden sie aus ihren einsamen Anstrengungen herausgeholt. Dadurch ist neue Energie für das Vorhaben entstanden.

Aufgrund des großen Interesses kann das Angebot über den Projektzeitraum hinaus unter dem Dach der Paritätischen Akademie NRW angeboten werden.

Interessierten, die noch wenig Erfahrung mit der interkulturellen Öffnung haben, soll das Angebot dabei helfen, ein Bild für sich zu entwickeln, ob und in welcher Form das Thema im eigenen Bereich angepackt werden kann. Fortgeschrittene wiederum soll es die Möglichkeit geben, sich auszutauschen, neue Ideen zu entwickeln und Erfahrungen zu vermitteln, wie man aufeinander zugeht und letztendlich Unterstützung geben, sich zu vernetzen.

Wolfram Gießler, IKÖ-Referent der Paritätischen Akademie

Altı yıl süren projenin önemli bir sonucu, kendi kendine yardım alanında kültürlerarası açılım konusunu eleştirel bir yaklaşımla irdelemek isteyen hastalar, aktörler ve tüm ilgililer için bir eğitim modülünün hazırlanması ve denemesi idi.

Bu eğitim programı son üç yıl içerisinde sürekli geliştirildi ve toplam dört kez sunuldu. Sırf 2014 yılında iki kez bir günlük deneme kursları düzenlendi.

Bu programın deneme sürecinin neticede oldukça başarılı geçtiğini dile getiren Wolfram Gießler, karşılıklı fikir alışverişinin de ön planda olduğunu belirtti. Sağlık Eğitim Enstitüsü uzmanı Wolfram Gießler, “Kültürlerarası açılıma yönelmeye çalışan katılımcılar, bu kapsamda kendilerini genelde yalnız hissediyorlar.” dedi. İlişkilerin ve diyalogun geliştirilmesi ile insanların bu yalnızlıktan kurtulduğunu belirten Gießler, bu şekilde yeni bir enerjile yola devam edildiğinin de altını çizdi.

Gördüğü yoğun ilgi nedeniyle bu programın proje bitiminden sonra da Paritätische Akademie NRW çatısı altında sunulması mümkün.

Kültürlerarası açılım alanında henüz az deneyime sahip olan ilgililer, bu eğitim programına katılarak konunun kendi çalıştıkları alanlarda uygulanıp uygulanamayacağı ve hangi şekilde ele alınabileceği hakkında fikir edinebilirler. Konu

hakkında daha ileri düzeyde bilgi sahibi olanlar ise fikir alışverişinde bulunabilir, yeni fikirler üretebilir ve insanların birbiriyle nasıl diyalog kurabileceğine dair deneyimlerini paylaşabilir ve bir network oluşturmaya yönelik destek bulabilirler.

Ausgangspunkt ist die Tatsache, dass zwar theoretisch alle die gleichen Chancen auf Zugang in die Gesundheitselbsthilfe haben, aber in der Praxis teilweise sehr unterschiedliche Voraussetzungen und Bedürfnisse mitbringen. Dies betrifft insbesondere Menschen mit Migrationshintergrund.

Neben der Durchführung weiterer Schnupperkurse wird das Qualifizierungsangebot in 2015 weiter ausgebaut. Angedacht ist die Durchführung eines Aufbaukurses für die Absolventen des Schnupperkurses. Im Idealfall entsteht ein festes Netzwerk von Akteuren in der Gesundheitselbsthilfe, die sich regelmäßig treffen und das Thema stetig gemeinsam weiterentwickeln, so Stefan Rieker von der Paritätischen Akademie NRW.

Eine DVD hilft Brücken bauen

Ein gelungenes Handwerkszeug zur Unterstützung von Neugründungen von türkischsprachigen Selbsthilfegruppen, haben die Selbsthilfekontaktstelle Kreis Warendorf (Ute Silwedel/Müzeyyen Gutzeit) und Parisozial (Serhat Ulusoy) entwickelt. Betroffene können hier anschaulich sehen, wie muttersprachliche Selbsthilfe bereits in der türkischen Community praktiziert wird. Beispiele sind Eltern krebskranker Kinder, Diabetes- und Schlaganfallbetroffene, Rheumaerkrankte und psychische Erkrankungen.

Der Selbsthilfegedanke wird auf der DVD sehr anschaulich und bildhaft in türkischer Sprache, mit deutschen Untertiteln erklärt

von links / Soldan sağa: Aslı Sevindim, Serhat Ulusoy (Parisozial Warendorf)

Buradaki çıkış noktası, teoride herkesin kendi kendine yardım gruplarına erişimde aynı fırsatlara sahip olduğu, fakat pratikte insanların kısmen birbirinden farklı gereksinimler ve ihtiyaçlara sahip olduğu gerçeği. Bilhassa göçmen kökenli insanlar için bu geçerli.

Yeni deneme kurslarının açılmasının yanı sıra eğitim programı 2015'te daha da genişletilecek. Deneme kursunu tamamlayanlar için daha ileri bilgilerin verildiği kurslar sunulması öngörülmekte. Paritätische Akademie NRW'den Stefan Rieker'e göre en ideali, kendi kendine yardım alanında faaliyet yürüten aktörlerin sabit bir network kurmaları ve düzenli şekilde bir araya gelerek konuyu sürekli geliştirmeleri olacak.

Bir DVD Köprülerin Kurulmasında Yardımcı Oluyor

Warendorf irtibat noktası (Ute Silwedel/Müzeyyen Gutzeit) ve Parisozial (Serhat Ulusoy), Türkçe konuşulan yeni kendi kendine yardım gruplarının kurulmasında destek olacak başarılı bir yardım aracı hazırladılar. İlgili kişiler burada açıklayıcı bir şekilde Türk toplumunda ana dilde kendi kendine yardımın nasıl hayata geçirildiğini görebilirler. Örnek olarak çocukları inme geçirmiş, kanser, diyabet ve romatizma hastası olan anne babalar gösteriliyor.

Bu DVD'de kendi kendine yardım fikri Türkçe olarak açıklayıcı şekilde ve resimlerle anlatılıyor; alt yazılar ise Almanca.

„Interkulturelle Öffnung zur Herzsache, Kopfsache, Chefsache machen!“

Resümee und Blick in die Zukunft

“Kültürlerarası Açılım; Yürek, Zeka ve Bilgi İşidir!”

Özet ve Geleceğe Bir Bakış

„Ich bin beeindruckt von der Herzlichkeit, mit der die Begegnung stattgefunden hat“, sagte Katharina Benner vom Paritätischen NRW. „Es war unglaublich viel Engagement und Miteinander spürbar – und das ist es, was die Selbsthilfe ausmacht“, so die Geschäftsbereichsleiterin Engagement, Selbsthilfe, Nutzer/-innen- Interessen, Gesundheit. Es sei ein großes Fest der Begegnung gewesen.

„Für mich stand im Vordergrund, die Barriere in den Köpfen abzubauen“, sagte Gabriele Schippers von der AOK Rheinland/Hamburg. „Und da sind wir auf einem guten Weg, den wir gemeinsam weiter gehen müssen.“

von links / Soldan sağa: Aslı Sevindim, Katharina Benner (Geschäftsbereichsleiterin im Paritätischen NRW / Paritätische NRW Bölüm Başkan)

Der Paritätische NRW temsilcisi Katharina Benner, “Karşılaşmaların gerçekleştiği samimiyet ortamı beni oldukça etkiledi.” dedi. Angajman, Kendi Kendine Yardım, Kullanıcı Çıkarları ve Sağlık Bölümü Başkanı olan Benner sözlerini şöyle sürdürdü: “Çok yoğun bir angajman ve güçlü bir birliktelik olduğunu hissedebiliyorsunuz. Zaten kendi kendine yardımın farkı da bu.” Benner, etkinliğin büyük bir karşılaşma festivali olarak gerçekleştiğini anlattı.

di kendine yardımın farkı da bu.” Benner, etkinliğin büyük bir karşılaşma festivali olarak gerçekleştiğini anlattı.

AOK Rheinland/Hamburg’dan Gabriele Schippers, “Benim için ön planda olan, kafamızdaki bariyerlerin aşılmasıydı.” dedi ve ekledi: “İyi bir yola girdik ve birlikte bu yönde devam etmemiz gerekiyor.”

Unterschiede wahrnehmen und annehmen

„Ich fand es wunderbar, dass wir auch Raum gefunden haben, gemeinsam über unsere Unterschiede zu lachen und sie annehmen zu können, ohne sie zu bewerten“, sagte Martina Pötter von der AOK NordWest. Insgesamt werde der Titel „Abschlussveranstaltung“ dieser Begegnung keineswegs gerecht. Es sei ein Prozess in Gang gekommen, den die AOK NordWest und die AOK Rheinland/Hamburg gemeinsam mit dem Paritätischen über längere Zeit bewegen und beobachten wollten. Gemeinsam wisse man jetzt, der Annäherungsprozess ist angestoßen und soll erhalten und weiter aktiviert werden.

von links / Soldan sağa: Martina Pötter, Aslı Sevindim, Gabriele Schippers

Farklılıkları Görmek ve Kabul Etmek

AOK NordWest temsilcisi Martina Pötter, “Aynı zamanda farklılıklarımıza birlikte gülebileceğimiz ve onları değerlendirme yapmadan kabul edebileceğimiz bir alan bulmuş olmamız beni son derece memnun etti.” dedi. Pötter “kapanış etkinliği” tanımlamasının bu karşılamaya genel olarak layık olmadığını ifade etti. Yeni bir sürecin başladığını söyleyen Pötter, AOK NordWest ve AOK Rheinland/Hamburg’un Paritätische ile birlikte uzun bir süre boyunca bu gelişmeyi teşvik ve takip etmek istediklerini belirtti. Artık tüm tarafların birbirine yakınlaşma sürecinin başladığını bildiğini ifade eden Pötter, bunun korunması ve daha etkin hale getirilmesi gerektiğinin altını çizdi.

boyunca bu gelişmeyi teşvik ve takip etmek istediklerini belirtti. Artık tüm tarafların birbirine yakınlaşma sürecinin başladığını bildiğini ifade eden Pötter, bunun korunması ve daha etkin hale getirilmesi gerektiğinin altını çizdi.

Um die im Projekt gesammelten Erfahrungen auch für andere nutzbar zu machen, sei das weitere Zusammenwirken der Gesundheitsselfhilfe NRW mit den Selbsthilfekontaktstellen von wesentlicher Bedeutung, betont Katharina Benner. Nur so könne es gelingen, die interkulturelle Öffnung der Selbsthilfe effektiv weiter zu entwickeln und den kultursensiblen Blick für Migranten zu schärfen.

Und was hat sich konkret getan?

„Ich denke, dass wir es auf jeden Fall geschafft haben, dass die Interkulturelle Selbsthilfe kein Randthema mehr, sondern gesellschaftsfähig geworden ist“, meinte Martina Pötter. „Es hat sich in den ersten Köpfen etwas verändert – und das ist die Voraussetzung dafür, dass sich auch in der Gesellschaft etwas tut.“

Gabriele Schippers fasste zusammen: „Unser Ziel muss sein, aufeinander zuzugehen und nicht mehr in Nationen zu denken. Wir müssen die Interkulturelle Öffnung zur Herzsache, Kopfsache, Chefsache machen!“

Katharina Benner, projede edinilen deneyimleri başkaları için de kullanılabilir kılmak için Gesundheitsselfhilfe NRW ile kendi kendine yardım irtibat noktalarının iş birliği yapmasının büyük öneme sahip olduğunu vurguladı. Benner, kendi kendine yardım alanında kültürlerarası açılımın etkili bir şekilde geliştirilmesinin ve göçmenlerle iletişimde kültürel hassasiyetin artırılmasının ancak bu şekilde mümkün olabileceğini sözlerine ekledi.

Peki somut olarak ne gerçekleşti?

Martina Pötter görüşünü şöyle açıkladı: “Bence kültürlerarası kendi kendine yardımın artık marjinal bir konu olmaktan çıkıp toplum tarafından kabul edilen bir konu olmasını kesinlikle sağladık. İnsanların kafasında birşeyler değişti; zaten bu da toplumda bir değişim olmasının ön koşulu.”

Gabriele Schippers hedefi şöyle özetledi: “Hedefimiz birbirimize yaklaşmak ve artık uluslar üzerinden düşünmemek olmalı. Kültürlerarası açılım; yürek, zeka ve bilgi işidir!”

von links / Soldan sağa: Aslı Sevindim, Katharina Benner

Katharina Benner bedankt sich stellvertretend für alle, bei der Moderatorin Aslı Sevindim (Journalistin, Rundfunkmoderatorin und Schriftstellerin), die professionell und kultursensibel durch die Veranstaltung geführt hat.

Katharina Benner, kapanış etkinliğinin akışını profesyonelce ve kültürel hassasiyetle yöneten sunucu Aslı Sevindim'e (gazeteci, radyo sunucusu ve yazar) herkes adına teşekkür etti.

Impressionen izlenimler

Für den musikalischen Einklang sorgte der interkulturelle Chor des Deutsch-Türkischen Verein Köln e.V. (DTVK e.V.)
Deutsch-Türkische Verein Köln e.V. (DTVK e.V.) korosu etkinliğe müzikal ahenk kattı.

Im Anschluss: Begehung der Moscheeräume
Etkinliğin ardından cami gezildi.

Impressum

Herausgeber

PariSozial Essen gGmbH
(im Auftrag der Gesundheitsselfsthilfe NRW)

Im Deutschen Paritätischen Wohlfahrtsverband
Landesverband Nordrhein-Westfalen e.V.
Loher Straße 7 / 42283 Wuppertal
Telefon: (0202) 2822-0 / Telefax: (0202) 2822110

Text

Mareille Landau / mareille.landau@web.de
Rita Januschewski

Übersetzung

Bora Şahin (www.alangue.de)

Redaktion

Rita Januschewski

Kontakt

Rita Januschewski
Der Paritätische NRW / Koordinatorin der
Gesundheitselfsthilfe NRW
Annenstraße 137 / 58453 Witten
Telefon: 02302 / 95607-15
Telefax: 02302 / 956077
Mobil: 0172 2414779
januschewski@paritaet-nrw.org

Hülya Yilmaz-Khoutour / Verwaltungskraft
Telefon: 02302 / 95607-14
Telefax: 02302 / 956077
yilmaz-khoutour@paritaet-nrw.org

www.selbsthilfenetz.de

Gestaltung und Druck

Druckservice HP Nacke
www.hpnaeckeg.de

Künye

Yayıncı

PariSozial Essen gGmbH
(Gesundheitselfsthilfe NRW adına)

Im Deutschen Paritätischen Wohlfahrtsverband
Landesverband Nordrhein-Westfalen e.V.
Loher Straße 7 / 42283 Wuppertal
Telefon: (0202) 2822-0 / Faks: (0202) 2822110

Metin

Mareille Landau / mareille.landau@web.de
Rita Januschewski

Çeviri

Bora Şahin (www.alangue.de)

Redaksiyon

Rita Januschewski

İletişim

Rita Januschewski
Der Paritätische NRW / Koordinatorin der
Gesundheitselfsthilfe NRW
Annenstraße 137 / 58453 Witten
Telefon: 02302 / 95607-15
Faks: 02302 / 956077
Cep: 0172 2414779
januschewski@paritaet-nrw.org

Hülya Yilmaz-Khoutour / İdari çalışan
Telefon: 02302 / 95607-14
Faks: 02302 / 956077
yilmaz-khoutour@paritaet-nrw.org

www.selbsthilfenetz.de

Tasarım ve Baskı

Druckservice HP Nacke
www.hpnaeckeg.de

www.selbsthilfenetz.de

AOK Rheinland/Hamburg
AOK NORDWEST

Projemizi destekleyen kurumlar:
AOK NordWest ve AOK Rheinland/Hamburg